

Dagens frågor

- Hur, när och var lär barn ord?
- Vad är unikt kring ordinlärning hos flerspråkiga barn?
- Vad är speciellt med ordinlärning hos barn med språkstörning?
- Vad händer när flerspråkighet och språkstörning kombineras?
- Vad kan vi göra för att stötta ordinlärning (hos alla barn)?

Vad innebär det att kunna ett ord?

Att kunna ett ord innebär:

- Form
  - talad, skriven
- Plats
  - grammatisk, sammanhang/samförekomst
- Funktion
  - frekvens, lämplighet
- Betydelse
  - Begrepp, association
(Nation, 1990)

Vad behövs för att lära nya ord?

- Segmentering
- Att barnet fått insikten att föremål och händelser har namn, den s.k. *benämningsinsikten*
- Att barnet förvärvat *objektspermanens* vilket innebär att barnet förstår att ett föremål fortsätter att existera, fastän det inte går att se, höra eller känna det.
- Koppling form - innehåll

Semantiska fält i tidig lexikal utveckling (Clark 1993)

- Mat, ätande och drickande
- Kroppsdelar
- Kläder och på- och avklädning
- Djur
- Fordon
- Leksaker
- Hushållsföremål
- Dagliga rutiner
- Människor

Svårigheter hos barn med språkstörning

Flerspråkighet och ordinlärning

”Den heter lastbil så den kan inte vara fordon!

- Konventionalitet – vi är överens om vad vi pratar om.
- Kontrast – nytt ord ny egen betydelse.

Prioriterar vanligaste betydelserna, skillnad i form ger skillnad i betydelse

Flerspråkighet och ordinlärning

- Riskfaktorer för litet ordförråd (Taylor et al., 2013)
  - Mamma med annat modersmål och/eller låg utbildningsnivå
  - Stress hos mamma
  - Ingen som läser hemma
  - Fyra eller fler syskon
  - Låg socioekonomisk status (fr a vid äldre åldrar)

Hur bedöma?

- Färre ord på respektive språk – men sammanlagt ordförråd kan vara större än enspråkigas
  - Ta tillvara deras kunskap!
  - Begrepsmässig och total ordförrådsbedömning
  - CDI på respektive språk: <http://mb-cdi.stanford.edu>
- Dynamisk bedömning visar på barnets utvecklingspotential

Hur träna (Pham, G., et al.,2014)?

Spansk-engelska barn med språkstörning

Engelska

Flerspråkig

Kognitiv träning

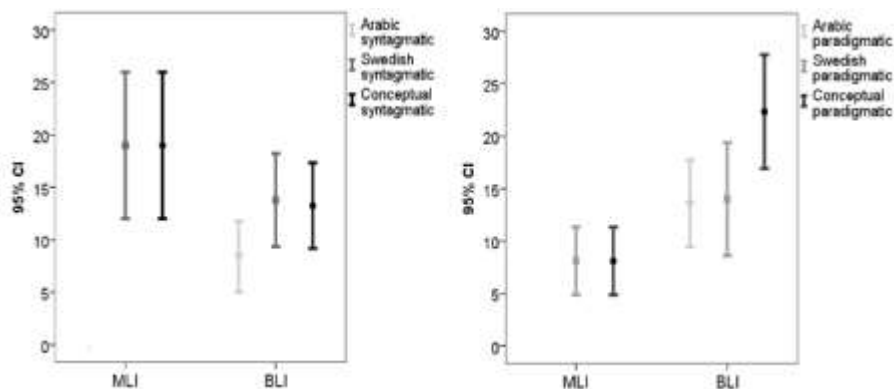
De språk som tränas förbättras och effekten är kvar 3 månader efter avslutad insats. Engelskan blir inte sämre för att spanska tränas samtidigt.

Ingen direkt överföring mellan språken – måste tränas specifikt.

Intensiv träning i studien gav effekt – men var går gränsen?

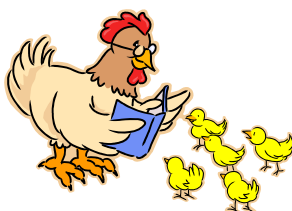

Flerspråkighet och språkstörning i kombination

Vocabulary intervention for school-age children with language impairment: A review of evidence and good practice (Steele & Mills, 2011)

- Gemensam bokläsning – där ord kan förklaras, ersättas med synonymer mm. Använd långt upp i åldrarna.
- Ord som förklaras, visas bild och har hög frekvens lärs bäst.

Ordförrådsintervention

- Ingen speciell modell har bättre evidens.
  - men assistenter, föräldrar och logopedier rapporterade mindre frustration och aggressivitet samt ökad läsförmåga hos de som fått direkt-träning hos logoped.
  - Samarbete lärare-logoped gav bäst resultat (och var dyrast). Gemensamma möten, individuell träning och vikarie krävs.

Tekniker som fungerar

- Välj målord som är meningsfulla, kontextbundna
- Långsam takt för nya ord, betoning + gest.
- Fonologisk medvetenhet kan dra semantisk inläring.
- Försöka använda orden själv – vi kommer bättre ihåg det vi sagt.
- Hjälプ barnet till ordets mening. Ge barnvänlig beskrivning av ord.
- Fördjupa kunskapen om enskilda ord.
- Gamla ord i nya kontexter (efter de lärts in i vanlig kontext).
- Ge stöd i form av prompting och ledtrådar.
- Hjälプ till med associationer.
- Organisera orden visuellt.

Fyrsiding

**Målord:
Frukost**

Exempel:

**Barnens definition
Mat man äter på
morgonen**

Inte exempel:

Semantiska särdrag (med bilder - postlåda)

	Lägger ägg	Äter gräs	Går att klappa	Bor inne i huset	Finns på bondgård
Höna	+	+			+
Anka	+	+			+
Hund			+	+	+
Katt		+?	+	+	+

